

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2014. szeptember 4.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés — 1346/2000/EK rendelet — A 3. cikk (1) bekezdése — A »fizetéseképtelenségi eljárással összefüggő és ahhoz szorosan kapcsolódó kereset« fogalma — 44/2001/EK rendelet — Az 1. cikk (2) bekezdésének b) pontja — A »csődeljárás« fogalma — A felszámoló által indított, követelés kifizetése iránti kereset — Nemzetközi áru fuvarozásból származó követelés — A 1346/2000 és a 44/2001 rendelet, valamint a Nemzetközi Közúti Áru fuvarozási Szerződésről szóló egyezmény (CMR) közötti kapcsolatok”

A C-157/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litvánia) a Bírósághoz 2013. március 26-án érkezett, 2013. március 20-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Nickel & Goeldner Spedition GmbH**

és

a **„Kintra” UAB**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, A. Borg Barthet, E. Levits, M. Berger (előadó) és S. Rodin bírák,

főtanácsnok: N. Jääskinen,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Nickel & Goeldner Spedition GmbH képviseletében F. Heemann advokatas
- a „Kintra” UAB képviseletében V. Onačko advokatas,
- a litván kormány képviseletében D. Kriaučiūnas és G. Taluntyté, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviseletében T. Henze, J. Möller és J. Kemper, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: litván.

- a svájci kormány képviselőjében M. Jametti, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében A. Steiblytė és M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet (HL 2000. L 160., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 191. o.) 3. cikke (1) bekezdésének és 44. cikke (3) bekezdésének, valamint a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o., HL 2011. L 124., 47. o.) 1. cikke (2) bekezdése b) pontjának és 71. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Nickel & Goeldner Spedition GmbH (a továbbiakban: Nickel & Goeldner Spedition), német jog szerinti társaság és a „Kintra” UAB (a továbbiakban: Kintra), felszámolás alatt álló, litván jog szerinti társaság között nemzetközi áru fuvarozási szolgáltatások címén esedékes, elsődlegesen 194 077,76 litván litas (LTL) megfizetése tárgyában folyamatban lévő eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az 1346/2000 rendelet

- 3 Az 1346/2000 rendelet (6) preambulumbekkezdése értelmében ennek a rendeletnek „a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása tekintetében irányadó joghatósági rendelkezésekre kell korlátozódnia, valamint olyan határozatokra, amelyeket közvetlenül a fizetéseképtelenségi eljárás alapján hoznak, és amelyek szorosan kapcsolódnak az ilyen eljáráshoz”.
- 4 E rendelet 3. cikkének (1) bekezdése, amely a nemzetközi joghatóságra vonatkozik, a következő joghatósági szabályt írja elő: „**A fizetéseképtelenségi eljárás megindítására azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, amelynek területén az adós fő érdekeltségei találhatók [helyesen: az adós fő érdekeltségeinek központja található]. Társaság vagy jogi személy esetén az ellenkező bizonyításáig a létesítő okirat szerinti székhelyet kell a fő érdekeltségek központjának tekinteni.**”
- 5 Az említett rendelet 44. cikke (3) bekezdésének a) pontja előírja:

„E rendeletet nem kell alkalmazni:

- a) egy tagállamban annyiban, amennyiben összeegyeztethetetlen az adott tagállam által e rendelet hatálybalépését megelőzően egy vagy több harmadik országgal kötött egyezményből eredő csődvel kapcsolatos valamely kötelezettséggel.”

A 44/2001 rendelet

6 A 44/2001 rendelet (7) preambulumbekzdése értelmében „[e] rendelet hatályának – egyes, pontosan meghatározott ügyektől eltekintve – ki kell terjednie valamennyi jelentős polgári és kereskedelmi ügtyípusra”.

7 E rendelet 1. cikke a rendelet hatályát a következőképpen határozza meg:

„(1) E rendeletet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni a bíróság jellegére való tekintet nélkül. E rendelet nem terjed ki különösen az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre.

(2) E rendelet nem vonatkozik:

[...]

b) csődeljárásra, fizetéképtelen társaságok vagy más jogi személyek felszámolására vonatkozó eljárásokra, csődegyezsége, kényszeregyezsége és hasonló eljárásokra;

[...]”

8 A joghatósági szabályokkal kapcsolatban az említett rendelet 2. cikkének (1) bekezdése a következő joghatósági szabályt mondja ki:

„E rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető.”

9 Ha az eljárás tárgya szerződés vagy szerződéses igény, ugyanezen rendelet 5. cikkének 1. pontja a következőképpen megfogalmazott különös joghatósági szabályt írja elő:

„Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban perelhető:

1) a) ha az eljárás tárgya szerződés vagy szerződéses igény, akkor a vitatott kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróság előtt;

b) e rendelkezés értelmében, eltérő megállapodás hiányában a vitatott kötelezettség teljesítésének helye:

– ingó dolog értékesítése esetén a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés alapján az adott dolgot szállították, vagy le kellett volna szállítani,

– szolgáltatás nyújtása esetén a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés szerint a szolgáltatást nyújtották, vagy kellett volna nyújtani;

c) amennyiben a b) pont nem alkalmazható, az a) pontot kell alkalmazni.”

10 A 44/2001 rendelet 71. cikkének (1) bekezdése, amely a különös jogterületekre vonatkozó olyan egyezményekkel (a továbbiakban: különös egyezmények) fennálló kapcsolatot szabályozza, amelyeknek a tagállamok a részesei, a következőképpen rendelkezik:

„Ez a rendelet nem érinti azokat az egyezményeket, amelyeknek a tagállamok részesei, és amelyek egyes különös jogterületeken a joghatóságot, valamint a határozatok elismerését és végrehajtását szabályozzák.”

A CMR

- 11 Az 1978. július 5-én, Genfben aláírt jegyzőkönyvvel módosított, a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló, 1956. május 19-én Genfben aláírt egyezmény (kihirdette az 1971. évi 3. törvényerejű rendelet; a továbbiakban: CMR) az 1. cikke (1) bekezdésének megfelelően „minden olyan szerződésre érvényes, amely áruknak közúton, járművel, díj ellenében végzett szállításáról szól, ha az áru átvételének helye és a kiszolgáltatásra kijelölt hely [...] két különböző állam területén van, amelyek közül legalább az egyik szerződő állam, [...] a felek székhelyére és állampolgárságára tekintet nélkül”.
- 12 A CMR-t az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságának keretében tárgyalták meg. Több mint 50 állam, köztük a Litván Köztársaság, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság is csatlakozott a CMR-hez.
- 13 A CMR 31. cikkének (1) bekezdése szerint:
- „A jelen Egyezmény hatálya alá eső fuvarozásból eredő minden jogvita esetében kereset indítható a szerződő államoknak a felek által közös egyetértéssel kijelölt bíróságain kívül annak az országnak a bírósága előtt is, amelynek területén:
- a) az alperes rendes lakóhelye, cégének központi telephelye, vagy olyan fióktelepe, illetve képviselete van, amelynek közvetítésével a fuvarozási szerződést megkötötték, vagy
  - b) az áru átvételének helye vagy a kiszolgáltatásra kijelölt helye van.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 14 2009. május 28-án a Vilniaus apygardos teismas (vilniausi regionális bíróság) fizetéseképtelenségi eljárást indított a Kintra ellen, amelynek a létesítő okirat szerinti székhelye Litvániában található.
- 15 A Kintra felszámolója arra irányuló kérelmet terjesztett a Vilniaus apygardos teismas elé, hogy a Nickel & Goeldner Speditiont, amelynek létesítő okirat szerinti székhelye Németországban található, kötelezze elsődlegesen 194 077,76 LTL összeg megfizetésére, amelyet a Kintra által a Nickel & Goeldner Speditionnak többek között Franciaországban és Németországban nyújtott nemzetközi árufuvarozási szolgáltatások tettek esedékkessé.
- 16 A Kintra felszámolója szerint a Vilniaus apygardos teismas joghatósága a vállalkozások fizetéseképtelenségére vonatkozó litván törvény 14. cikkének (3) bekezdésén alapul. A Nickel & Goeldner Spedition arra való hivatkozással vitatta e joghatóságot, hogy a jogvita a CMR 31. cikkének és 44/2001 rendeletnek a hatálya alá tartozik.
- 17 2011. augusztus 29-i ítéletével a Vilniaus apygardos teismas, miután úgy vélte, hogy joghatósága a vállalkozások fizetéseképtelenségére vonatkozó litván törvény rendelkezései és az 1346/2000 rendelet alapján fennáll, helyt adott a Kintra felszámolója kérelmének.
- 18 2012. június 6-i ítéletével a Lietuvos apeliacinis teismas (litván fellebbviteli bíróság) helybenhagyta az első fokon hozott ítéletet. E bíróság úgy vélte, hogy a jogvita a 44/2001 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontjában előírt, csődeljárásra vonatkozó kivétel hatálya alá tartozik, és hogy az e jogvita elbírálására joghatósággal rendelkező bíróságot az 1346/2000 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének és a vállalkozások fizetéseképtelenségére vonatkozó litván törvény rendelkezéseinek megfelelően kell meghatározni.

19 A fellebbezés tárgyában eljáró Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (litván legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

- „1) Amennyiben a vállalkozás valamennyi hitelezője érdekében eljáró és a lehető legtöbb hitelező igényeinek kielégítése érdekében a vállalkozás fizetőképességének helyreállítását és a fizetésektelen vállalkozás vagyoni eszközeinek növelését célzó felszámoló terjeszti elő a keresetet – miközben megjegyzendő, hogy ugyanezen hatást kívánja elérni például a felszámoló megtámadási keresete (actio Pauliana) is, amelyet a fizetésektelenségi eljáráshoz szorosan kapcsolódónak ismertek el –, és a szóban forgó ügyben a tartozás kifizetését a CMR [...] és a litván polgári törvénykönyv (a magánjogi általános rendelkezések) alapján igénylik az elvégzett nemzetközi árufuvarozásért, úgy az említett keresetet a felperes fizetésektelenségi eljárásához szorosan (közvetlenül) kapcsolódónak kell-e tekinteni, az ügy elbírálására irányuló joghatóságot az 1346/2000 rendelet rendelkezései alapján kell-e meghatározni, és az a 44/2001 rendelet alkalmazása alóli kivétel hatálya alá tartozik-e?
- 2) Amennyiben az első kérdésre igenlő válasz adandó, a Lietuvos Aukščiausiasis Teismas annak pontosítását kéri a Bíróságtól, hogy amennyiben a szóban forgó kötelezettség (az alperesnek a fizetésektelen felperessel szemben fennálló szerződéses kötelezettségei hibás teljesítésén alapuló azon kötelezettsége, hogy a nemzetközi árufuvarozásért a felperesnek megfizesse a tartozás és a kamat összegét), a felperes tekintetében folyamatban lévő fizetésektelenségi eljárás megindítását megelőzően keletkezett, úgy az 1346/2000 rendelet 44. cikke (3) bekezdésének a) pontját kell-e alkalmazni, és e rendelet alkalmazását mellőzni kell-e, mivel különös egyezmény rendelkezéseként a CMR [...] 31. cikke alapján kell meghatározni az e jogvita elbírálására fennálló joghatóságot?
- 3) Amennyiben az első kérdésre nemleges válasz adandó, és a szóban forgó jogvita a 44/2001 rendelet hatálya alá tartozik, a Lietuvos Aukščiausiasis Teismas annak pontosítását kéri a Bíróságtól, hogy tekintettel arra, hogy a CMR [...] 31. cikkének (1) bekezdése nem ellentétes a 44/2001 rendelet 2. cikkének (1) bekezdésével, a jelen ügyben – amennyiben a jogvita a CMR [...] (mint különös egyezmény) hatálya alá tartozik – az említett egyezmény 31. cikkében megfogalmazott szabályokat kell-e alkalmazni annak megállapítása során, hogy melyik állam bíróságai rendelkeznek joghatósággal a szóban forgó jogvita elbírálására, feltéve hogy a CMR [...] 31. cikkének (1) bekezdésében kimondott szabályok nem ellentétesek a 44/2001 rendelet alapvető céljaival, nem vezetnek a belső piac megfelelő működésének megvalósítása tekintetében kedvezőtlenebb eredményekhez, és kellően egyértelműek és pontosak?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 20 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy egy fizetésektelen vállalkozásnak az egyik tagállamban indított fizetésektelenségi eljárás keretében kijelölt felszámolója által, fuvarozási szolgáltatások nyújtásán alapuló követelés kifizetése iránt e szolgáltatások másik tagállamban letelepedett kedvezményezettje ellen indított kereset az 1346/2000 rendelet vagy a 44/2001 rendelet hatálya alá tartozik-e.
- 21 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy – többek között a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezményre (HL 1972. L 299., 32. o.) vonatkozó előkészítő munkákra támaszkodva, amely Egyezmény szövege helyébe a 44/2011 rendelet lépett – a Bíróság megállapította, hogy ez utóbbi rendeletet és az 1346/2000 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy elkerülhető legyen az e szövegek által kimondott jogi szabályok közötti átfedés és bármiféle joghézag. Így a 44/2001 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontja

alapján az e rendelet hatálya alól a „csődeljárásra, fizetéseképtelen társaságok vagy más jogi személyek felszámolására vonatkozó eljárásokra, csődegyezségekre, kényszeregyezségekre és hasonló eljárásokra” vonatkozóként kizárt keresetek az 1346/2000 rendelet hatálya alá tartoznak. Ennek megfelelően azok a keresetek, amelyek nem tartoznak az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésének hatálya alá, a 44/2001 rendelet hatálya alá tartoznak (F-*Tex*-ítélet, C-213/10, EU:C:2012:215, 21., 29. és 48. pont).

- 22 A Bíróság megjegyezte továbbá, hogy amint többek között a 44/2001 rendelet (7) preambulumbekzdése is jelzi, az uniós jogalkotó szándéka arra irányult, hogy e rendelet 1. cikkének (1) bekezdésében szereplő „polgári és kereskedelmi ügyekben” fogalmat tág értelemben határozza meg, és ebből következően széles tárgyi hatályt jelöljön ki a rendelet számára. Ezzel szemben az 1346/2000 rendelet hatályát annak (6) preambulumbekzdésének megfelelően nem lehet kiterjesztően értelmezni (German Graphics Graphische Maschinen ítélet, C-292/08, EU:C:2009:544, 23–25. pont).
- 23 Ezen elvek alapján a Bíróság megállapította, hogy csak az olyan keresetek vannak kizárva az 44/2001 rendelet hatálya alól, amelyek közvetlenül a fizetéseképtelenségi eljárásból adódnak, illetve szorosan ilyen eljáráshoz kapcsolódnak. Következésképpen kizárólag e keresetek tartoznak az 1346/2000 rendelet hatálya alá (F-*Tex*-ítélet, EU:C:2012:215, 23. és 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 24 E különbségtétel alkalmazásával kapcsolatban a Bíróság megállapította, hogy a társaság veszteségeinek kiegyenlítése iránti keresetet, amelyet a francia jog szerint a felszámoló a társaság vezető tisztviselőivel szemben azok felelősségének a megállapítása céljából indíthat, olyan keresetnek kell tekinteni, mint amely közvetlenül fizetéseképtelenségi eljárásból adódik, illetve szorosan ilyen eljáráshoz kapcsolódik. A Bíróság, hogy e következtetésre jusson, lényegében azon megállapításra támaszkodott, hogy e kereset jogalapja a polgári jog általános szabályaitól eltérő rendelkezésekben található (lásd a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezményrel összefüggésben: *Gourdain*-ítélet, 133/78, EU:C:1979:49, 4–6. pont). A Bíróság hasonló értékelést végzett a megtámadási keresettel kapcsolatban, amelyet a német jog szerint a felszámoló indíthat a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása előtt teljesített és a hitelezőkre nézve sérelmes ügyletek megtámadása céljából. A Bíróság ebben az összefüggésben megjegyezte, hogy a kereset jogalapja a fizetéseképtelenségi eljárásokra vonatkozó nemzeti szabályokban rejlik (*Seagon*-ítélet, C-339/07, EU:C:2009:83, 16. pont).
- 25 Ezzel szemben a Bíróság megállapította, hogy valamely felszámolóval szemben egy tulajdonjog-fenntartási kikötés alapján indított kereset lényegében azért nem mutatkozik a fizetéseképtelenségi eljárással sem elég közvetlennek, sem pedig elég szorosnak, mert az ilyen keresetben felvetett jogkérdés független a fizetéseképtelenségi eljárás megindításától (German Graphics Graphische Maschinen ítélet, EU:C:2009:544, 30. és 31. pont). Hasonlóképpen, a felszámoló beleegyezésével történő olyan követelés-engedményezés alapján, amelynek a felszámolási eljárásokra vonatkozó német jog által a felszámolóknak biztosított megtámadási jog a tárgya, a felperes által indított keresetet a Bíróság olyannak tekintette, mint amely nem kapcsolódik szorosan a fizetéseképtelenségi eljáráshoz. A Bíróság e tekintetben megjegyezte, hogy az engedményes által szerzett jog gyakorlására más szabályok irányadók, mint amelyek a fizetéseképtelenségi eljárás keretében alkalmazandók (F-*Tex*-ítélet, EU:C:2012:215, 41. és 42. pont).
- 26 Ezen ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a Bíróság az értékelésében valóban figyelembe vette azt, hogy az általa elbírálandó különböző típusú kereseteket fizetéseképtelenségi eljárás alkalmával indították. Azonban a Bíróság különösen ragaszkodik annak minden egyes alkalommal történő megállapításához, hogy a szóban forgó kereset a fizetéseképtelenségi eljárásokra vonatkozó jogon vagy más szabályokon alapul.

- 27 Ebből következik, hogy a Bíróság annak meghatározásánál, hogy egy adott kereset melyik jogterületre tartozik, döntő szempontnak nem azt az eljárási összefüggést tekinti, amelybe e kereset illeszkedik, hanem a kereset jogalapját. E megközelítés szerint azt kell megállapítani, hogy a kereset alapjául szolgáló jog vagy kötelezettség a polgári és kereskedelmi jog általános szabályaiban vagy pedig a fizetésképtelenségi eljárások eltérést engedő különös szabályaiban gyökerezik-e.
- 28 Az alapügyben nem vitatott, hogy a szóban forgó kereset egy fuvarozási szerződés teljesítésén alapuló szolgáltatásnyújtásból adódó követelés kifizetésére való kötelezésre irányul. E keresetet benyújthatta volna maga a hitelező is azt megelőzően, hogy a fizetésképtelenségi eljárás vele szemben történő megindításával megvonták volna jogait, és ebben az esetben a kereset a polgári vagy kereskedelmi ügyekben alkalmazandó joghatósági szabályok alá tartozott volna.
- 29 Az a tény, hogy a fizetésképtelenségi eljárás a szolgáltatások nyújtójával szemben történő megindítását követően a kifizetés iránti keresetet a fizetésképtelenségi eljárás keretében kijelölt felszámoló indította, és hogy ez utóbbi a hitelezők érdekében jár el, nem módosítja lényegesen az említett követelés jellegét, amely érdemben továbbra is változatlan jogi szabályok alá tartozik.
- 30 Meg kell tehát állapítani, hogy az alapügyben szereplő kereset nem mutat közvetlen kapcsolatot a felperes tekintetében indított fizetésképtelenségi eljárással.
- 31 Ezért – anélkül, hogy meg kellene vizsgálni azt, hogy az említett kereset szorosan kapcsolódik-e a fizetésképtelenségi eljáráshoz – meg kell állapítani, hogy az nem tartozik az 1346/2000 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének hatálya alá, és ezzel összefüggésben nem tartozik a 44/2001 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett csődeljárás alá.
- 32 Következésképpen az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 44/2001 rendelet 1. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egy fizetésképtelen vállalkozásnak az egyik tagállamban indított fizetésképtelenségi eljárás keretében kijelölt felszámolója által, fuvarozási szolgáltatások nyújtásán alapuló követelés kifizetése iránt e szolgáltatások másik tagállamban letelepedett kedvezményezettje ellen indított kereset az e rendelkezés értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartozik.

A második kérdésről

- 33 A második kérdést csak arra az esetre tették fel, ha az alapügy az 1346/2000 rendelet hatálya alá tartozna.
- 34 Az első kérdésre adott válaszra tekintettel e kérdést nem kell megválaszolni.

A harmadik kérdésről

- 35 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy abban az esetben, ha a jogvita mind a 44/2001 rendelet, mind a CMR hatálya alá tartozik, a tagállam e rendelet 71. cikkének (1) bekezdése alapján az említett rendeletben szereplő joghatósági szabályok helyett alkalmazhatja-e a CMR-ben előírt szabályokat.
- 36 Bár az első kérdésre adott válaszból kitűnik, hogy az alapügy a 44/2001 rendelet hatálya alá tartozik, a tényállás értékelésére kizárólagos hatáskörrel rendelkező kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy azok az áru fuvarozási szolgáltatások, amelyekre az általa elbírálandó, kifizetés iránti kérelem vonatkozik, megfelelnek-e a CMR 1. cikkében szereplő alkalmazási feltételeknek.

- 37 Arra az esetre, ha a kérdést előterjesztő bíróság erre a megállapításra jutna, emlékeztetni kell arra, hogy a 44/2001 rendelet 71. cikkének a Bíróság által nyújtott értelmezése szerint a joghatóságra, a határozatok elismerésére vagy végrehajtására vonatkozó, azon különös egyezményekben előírt szabályok, amelyeknek a tagállamok e rendelet hatálybalépésének időpontjában már részesei, főszabály szerint az e rendelet ugyanezen kérdésre vonatkozó rendelkezései alkalmazásának mellőzését eredményezik (TNT Express Nederland ítélet, C-533/08, EU:C:2010:243, 39., 45–48. pont). A nemzetközi közúti árufuvarozásra vonatkozó CMR, amelyhez a Litván Köztársaság 1993-ban csatlakozott, az e rendelkezésben említett különös egyezmények egyike.
- 38 Azonban a Bíróság pontosította, hogy a különös egyezményekben előírt szabályoknak az ezen egyezmények által szabályozott területeken történő alkalmazása nem sértheti az Európai Unión belüli polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés alapjául szolgáló elveket, amelyekre ugyanezen rendelet (6), (11), (12) és (15)–(17) preambulumbekzdése hivatkozik, nevezetesen a polgári és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok szabad mozgásának elvét, a joghatósággal rendelkező bíróság előreláthatóságának elvét és – következképpen – a jogalanyok számára biztosítandó jogbiztonság elvét, az igazságszolgáltatás megbízható működésének elvét, a párhuzamos eljárások lehetősége elkerülésének elvét, valamint az igazságszolgáltatás iránt az Unióban táplált kölcsönös bizalom elvét (TNT Express Nederland ítélet, EU:C:2010:243, 49. pont és Nipponkoa Insurance Co. [Europe] ítélet, C-452/12, EU:C:2013:858, 36. pont).
- 39 A harmadik kérdés tárgyát képező szabályokkal, vagyis a CMR 31. cikkének (1) bekezdésében előírt joghatósági szabályokkal kapcsolatban többek között e rendelkezésből kitűnik, hogy az lehetővé teszi a felperesnek, hogy válasszon azon ország bíróságai között, amelyben az alperes rendes lakóhelye, amelyben az áru átvételének helye, vagy amelyben az áru kiszolgáltatásra kijelölt helye van.
- 40 A felperesnek így biztosított lehetőség lényegében megfelel a 44/2001 rendeletben megállapított lehetőségnek. Ugyanis, ha az eljárás tárgya szerződés vagy szerződéses igény, akkor a felperes e rendelet 2. cikkének (1) bekezdése és (5) bekezdésének 1. pontja alapján a választhat az alperes lakóhelye szerinti tagállam bíróságai és a vitatott kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróságok között. A fuvarozási szerződést illetően, ami a szolgáltatásnyújtásra vonatkozó szerződések kategóriájába tartozik (lásd ebben az értelemben: Rehder-ítélet, C-204/08, EU:C:2009:439, 29. és 30. pont), ez a hely az említett rendelet 5. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdése alapján a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés szerint a szolgáltatást nyújtották, vagy kellett volna nyújtani.
- 41 A 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdése, amelynek szövege csak egyetlen egy teljesítési helyet említ, valóban sokkal szűkebb választási lehetőséget kínál a felperesnek, mint a CMR 31. cikkének (1) bekezdése, amely lehetővé teszi számára, hogy válasszon az áru átvételének helye és a kiszolgáltatásra kijelölt helye között. Azonban e körülmény nem kérdőjelezheti meg a CMR 31. cikke (1) bekezdésének az Unión belüli polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés alapjául szolgáló elvekkkel való összeegyeztethetőségét. Ugyanis a Bíróság a fuvarozási szerződések területén elismerte, hogy bizonyos helyzetekben a felperes választhat az indulás helye szerinti és az érkezés helye szerinti bíróság között. A Bíróság e tekintetben hangsúlyozta, hogy a felperes számára elismert ilyen választási lehetőség – a közelségre vonatkozó szempont tiszteletben tartásán kívül – megfelel a kiszámíthatóság követelményének is, mivel a felperes és az alperes számára egyaránt lehetővé teszi, hogy könnyen beazonosítsák azokat a bíróságokat, amelyek eljárhatnak. E lehetőség ezenkívül megfelel a jogbiztonságra vonatkozó célkitűzésnek is, mivel a felperes választása a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontja b) alpontja második francia bekezdésének keretében két bíróságra korlátozódik (Rehder-ítélet, EU:C:2009:439, 45. pont).
- 42 A fentiekre tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 44/2001 rendelet 71. cikkét úgy kell értelmezni, hogy abban az esetben, ha a jogvita mind ezen rendelet, mind pedig a CMR hatálya alá tartozik, a tagállam az említett rendelet 71. cikkének (1) bekezdése alapján alkalmazhatja a CMR 31. cikkének (1) bekezdésében előírt joghatósági szabályokat.

A költségekről

- 43 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 1. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egy fizetésképtelen vállalkozásnak az egyik tagállamban indított fizetésképtelenségi eljárás keretében kijelölt felszámolója által, fuvarozási szolgáltatások nyújtásán alapuló követelés kifizetése iránt, e szolgáltatások másik tagállamban letelepedett kedvezményezettje ellen indított kereset az e rendelkezés értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartozik.**
- 2) **A 44/2001 rendelet 71. cikkét úgy kell értelmezni, hogy abban az esetben, ha a jogvita mind ezen rendelet, mind pedig a 1978. július 5-én Genfben aláírt jegyzőkönyvvel módosított, a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló, 1956. május 19-én Genfben aláírt egyezmény hatálya alá tartozik, a tagállam az említett rendelet 71. cikkének (1) bekezdése alapján alkalmazhatja az ezen egyezmény 31. cikkének (1) bekezdésében előírt joghatósági szabályokat.**

Aláírások